

Det Kongelige Finansdepartement
Postboks 8009 Dep
0030 OSLO

Klepp, 20.12.2022

Høringssvar fra AKVA group ASA - Grunnrenteskatt på havbruk

Vi viser til høringsbrev og høringsnotat av 28. september 2022 hvor Finansdepartementet inviterer til å gi innspill til forslaget om å innføre grunnrenteskatt på havbruk med virkning fra 1. januar 2023.

AKVA groups høringsuttalelse er rettet mot konsekvensene av forslaget for eget selskap og leverandørindustrien til havbruksnæringen, samt innspill til regjeringens forslag.

Sammendrag

AKVA group sitt overordnede syn er at totalbeskatningen av næringen ikke må hindre nødvendige investeringer og svekke næringens totale innovasjonsevne. En grunnrenteskatt på 40 prosent vil dramatisk redusere oppdrettsselskaperens investeringsmuligheter da vi mener grunnrenteskatten ikke vil være investeringsnøytral og at tilgangen på kapital vil reduseres. Reduserte investeringer går utover vekst i leverandørleddet, arbeidsplasser og manglende evne til å løse næringens bærekraftsutfordringer. Norges fortrinn som globalt ledende innen havbruksteknologi vil svekkes. En fremtidig skattemodell må hensynta havbruksverdikjedens særtrekk og baseres på en bred politisk forankring slik at den står seg over tid og skaper forutsigbarhet. AKVA group mener at forslaget til grunnrenteskatt ikke vil bidra til den ønskede politiske utviklingen av næringen og AKVA group er sterkt imot regjeringens forslag til grunnrenteskatt.

Gitt at grunnrenteskatt likevel blir innført, vil vi særlig oppfordre til at:

- 1. Det settes en øvre prosentsats for total skattebelastning. Alternativ foreslår vi å senke grunnrentesatsen kraftig.*
- 2. Grunnrenteskatten må innrettes slik at investeringer i settefisk/postsmolt fortsatt er økonomisk attraktivt.*

I tillegg vil vi anmode om en rask beslutningsprosess for å minske usikkerheten for leverandørindustrien.

Om AKVA group

AKVA group ASA er verdens største teknologi- og service selskap til global akvakultur med ca 1500 ansatte fordelt på tilstedeværelse i 11 land og med en omsetning i 2021 på 3,1 milliarder NOK. Vi har hovedkontor på Klepp og er notert på Oslo Børs. AKVA group har en tilstedeværelse langs hele norskekysten med fabrikker, serviceanlegg, salgskontor og forskning- og utviklingsaktiviteter.

AKVA group er en leverandør til både landbasert og sjøbasert oppdrett. Innen sjøbasert oppdrett leverer vi komplette løsninger som omfatter merder, nøter, forankring, flåter, føringssystemer, sensorikk og båter. Innen landbasert oppdrett leverer vi komplette

AKVA group ASA

Org. nr. 931 693 670 MVA
Besøksadresse: Plogfabrikkvegen 11, N-4353 Klepp stasjon, Norway
Postadresse: P.O. Box 8057, N-4068 Stavanger, Norway
Tel +47 51 77 85 00
www.akvagroup.com

anlegg med fokus på resirkuleringsteknologi (såkalte RAS-anlegg) – både til settefiskproduksjon, storsmoltproduksjon og produksjon av laks fram til slakteferdig størrelse. Digitale løsninger er en viktig del av selskapets leveranser. Vi benytter underleverandører som lokale elektrikerfirma, entreprenører og andre selskap, som ved bruk av SINTEFs nøkkeltall representerer ca 1000 årsverk i form av ringvirkninger av vår egen aktivitet.

Leverandørindustrien til havbruksnæringen

Leverandørindustrien i Norge har opplevd en sterk utvikling de siste 10 årene med en omsetning i 2021 på ca 65 milliarder NOK, noe som tilsvarer en tredobling på 10 år (Kilde: Kontali Analyse AS). I samme periode har verdiskapingen fra leverandørleddet ifølge Menon Economics i gjennomsnitt vært ca 70 prosent av verdiskapingen i primærleddet (oppdrettsselskapene).

Leverandørnæringen er mer arbeidsintensiv enn primærleddet og bidrar til betydelig sysselsetting i hele landet, også i kommuner som ikke har etablert oppdrettsvirksomhet. Lønnsomheten i leverandørleddet er lavere enn i primærleddet, og analyse av resultatene fra de fem største teknologi- og serviceselskapene viser en EBITDA margin i 2021 i underkant av 5 prosent. Kontrakter og ordrer har ofte en varighet på et halvt til et år. Det betyr at forutsigbarhet og langsiktighet i næringens rammebetingelser er helt sentralt.

Leverandørnæringen er sentral for næringens innovasjonsevne og evne til å løse bærekraftsutfordringer som lakselus, rømming, utslipp av organisk materiale, energibruk og klimautfordringer. Myndighetenes målsetting om økt vekst innen havbruk blir ikke realisert hvis ikke disse utfordringene blir løst.

Norsk havbruksteknologi har et meget godt omdømme globalt og innehar en posisjon som få andre. Det siste året har derimot vært krevende, etterdønninger etter koronapandemien kombinert med krig i Ukraina har gitt økte råvarepriser, fraktrater og energikostnader.

Virkningene av grunnrenteforslaget for leverandørindustrien ble merkbare den dagen forslaget ble lansert. Kontrakter på driftsrelatert utstyr med kunder ble satt på vent, alle store investeringer ble enten kansellert eller utsatt. Flere leverandører gjennomfører oppsigelser og permitteringer. Forslaget om å innføre grunnrenteskatt fra 1. januar og høringsfrist 4. januar har skapt stor usikkerhet rundt havbruksaktørens rammebetingelser som igjen har skapt en krevende situasjon for leverandørindustrien allerede i dag.

Om forslaget til grunnrentebeskatning

Både næringen og nasjonen er tjent med et skattesystem med bred politisk forankring slik at det totale skattesystemet står seg over tid og skaper forutsigbarhet. Totalbeskatningen av næringen må være slik at den ikke hindrer investeringer. Store investeringer er nødvendige for å løse næringens bærekraftsutfordringer og skape videre vekst. Vi er bekymret for at skatteforslaget setter det grønne skiftet som oppdrettsnæringen må gjennomføre, i fare. Mindre tilgjengelig kapital svekker evnen til å foreta grønne investeringer, og færre investeringer forsinkes omstillingen til et klimanøytralt og mer bærekraftig havbruk. Dette er ikke Norge og verden tjent med.

Norge som nasjon har historisk hatt en unik posisjon innen oppdrettsteknologi, og denne posisjonen er tuftet på rene og dype fjorder, Golfstrømmen, bosetting langs hele kysten og gründere som har satset – også da bransjen i mange år slet økonomisk. Redusert investeringsevne vil kunne rokke ved Norges posisjon som globalt ledende og innovativ nasjon innen havbruksteknologi. Havbrukets innovasjonssystem er kompetanse- og tillitsbasert og tuftet på samarbeid mellom leverandører, oppdrettere, forskningsmiljø og myndigheter. Forslaget til grunnrenteskatten, og prosessen Regjeringen har lagt opp til, rokker ved denne tilliten.

En grunnrenteskatt på 40 prosent vil dramatisk redusere oppdrettsselskaperenes investeringsevner. DNB peker i sitt høringssvar på at grunnrenteskatten ikke vil være investeringsnøytral slik forslaget nå er utformet, og de uttrykker bekymring for at tilgangen til kapital til nødvendige investeringer etter innføring av grunnrente vil bli sterkt redusert. DNB begrunner godt hvorfor forslaget både vil føre til lavere kapitalavkastning etter innføring av grunnrenteskatten og hvorfor det blir lavere kapitaltilgang. Vi er enige i DNBs analyse, og vår største bekymring er de reduserte investeringene grunnrenteskatten kan føre til.

Reduserte investeringer går utover vekst i leverandørleddet, arbeidsplasser og manglende evne til å løse næringens bærekraftsutfordringer. AKVA group mener derfor at forslaget til grunnrenteskatt ikke vil bidra til den ønskede utviklingen av næringen.

Konkrete innspill til selve grunnrenteforslaget

AKVA group er sterkt imot regjeringens forslag til grunnrenteskatt. Dersom en grunnrenteskatt på havbruk likevel skal innføres, mener AKVA group følgende må hensyntas:

1. Fradrag for investeringer og driftskostnader

I forslaget om grunnrente foreslås det at alle driftskostnader og investeringer i matfiskleddet skal være fradragsberettigede, noe AKVA group støtter. I Kapittel 4.6.1 andre kapittel står det at dette inkluderer blant annet innkjøp av utstyr. Vi vil påpeke at i selve forslag til lovvedtak side 40 § 19-8 står det ikke eksplisitt at utstyr er inkludert i det som er fradragsberettiget og vi ber om at dette innarbeides. Vi ønsker også en presisering av at innkjøp av servicetjenester er fradragsberettiget. Det må ikke være usikkerhet i Lovforslaget om hva som er fradragsberettigede driftskostnader og investeringer. Det er de faktiske kostnadene som må være fradragsberettigede, og ikke et sjablongfradrag da det kan være store avvik i driftskostnader mellom oppdrettsselskaper.

De siste årene har det skjedd en rivende teknologisk utvikling som gjør at det er mulig å produsere større fisk på land, og en rekke oppdrettsselskaper er, i samarbeid med leverandører, i ferd med å bygge slike anlegg. Hovedårsaken er at man ønsker å korte ned tiden fisken står i sjø for å bedre fiskehelsen, redusere dødeligheten (mindre antall avlusinger) og skape en mer bærekraftig produksjon. Økt bærekraft vil også bety økt vekst, noe som er et uttalt mål både for myndighetene og næringen. Jevn og forutsigbar vekst er avgjørende for videre utvikling av leverandørindustrien. De siste årene har oppdrettsselskapene brukt betydelige deler av sitt overskudd til å ruste opp eksisterende settefiskanlegg og bygge nye anlegg i Norge. Dette har skapt stor aktivitet hos både AKVA group som enkeltselskap og hos leverandørindustrien generelt.

Innretningen på grunnrenteskatten må ikke være slik at den hindrer denne typen investeringer eller gjør det mer rasjonelt å flytte disse til andre land.

Næringen har i sum investert betydelige summer de siste årene for å løse ulike utfordringer knyttet til miljømessige bærekraftsutfordringer som lus, rømming, fiskesykdommer, klima med mer. Slike prosjekter bidrar til nye teknologiske løsninger som igjen har et nasjonalt og internasjonalt potensial. Det er viktig at alle kostnader til innovasjoner og FoU kan trekkes fra på grunnrenteskatten.

2. Øvre proSENTSats for total skattebelastning

Enkelte oppdrettsselskap vil kunne oppleve at summen av grunnrenteskatt og finansieringsbehov knyttet til formueskatt vil gjøre at man i realiteten vil få en skattesats på over 80 %. Dette vil særlig treffe små- og mellomstore selskap, og vi er bekymret for hva en slik totalbeskatning vil gjøre med disse selskaperes investeringsevne. Vi ønsker derfor å foreslå at det settes et tak på total skattebelastning i prosent slik DNB tok til orde for i sitt høringssvar. Alternativt må grunnrenteskatten reduseres betydelig.

3. Rask beslutning

Virkningene av grunnrenteforslaget for AKVA group og leverandørindustrien ble merkbare allerede 28. september da forslaget ble lansert. Kontrakter ble satt på vent, store investeringer ble kansellert eller utsatt. Flere leverandører gjennomfører dessverre oppsigelser og permitteringer. Forslaget om å innføre grunnrenteskatt har skapt usikkerhet rundt havbruksaktørenes rammebetingelser. Usikkerheten vil ikke avta før skattesystemet er forankret bredt politisk og vedtatt i Stortinget. Det er derfor avgjørende at beslutningsfasen blir kortest mulig og at myndighetene evner å lande prosessen første halvår 2023.

Med vennlig hilsen
AKVA group ASA

Knut Nesse
CEO